

FLYGVAPNET I ÅRETS PERSONALPROPOSITION

I proposition 1961:109 föreslogs ny organisation av krigsmaktens högsta ledning. I samband därmed uttalade departementschefen att det snarast möjligt borde klarläggas vilka arbetsuppgifter, vilken organisation och vilka personalresurser som borde avses för försvarsgrensstaberna jämte övriga i försvarsgrensledningarna ingående enheter utom försvarsgrensförvaltningarna.

Kungl Maj:t uppdrog våren 1961 åt överbefälhavaren att inkomma med förslag i denna fråga. Överbefälhavaren överlämnade hösten 1961 försvarsgrenschefernas förslag rörande respektive försvarsgrensledningsorganisation. Departementschefen anger att ett genomförande av de ingivna förslagen skulle innebära en väsentlig personalökning, framförallt i flygstaben. Han har därför funnit det nödvändigt att underkasta förslagen en grundlig överarbetning. En sådan pågår inom försvarsdepartementet men den hinner ej färdigställas i sådan tid att förslag kan föreläggas årets riksdag.

ORGANISATION AV STABS- OCH FÖRVALTNINGSTJÄNSTEN VID FLYGVAPNETS FÖRBAND

Organisationsundersökningar av stabs- och förvaltningstjänsten vid flygvapnets förband har sedan 1958 genomförts under medverkan av dåvarande Statens organisationsnämnd. Undersökningarna, som påbörjades vid attackflottiljen F 17, har senare även genomförts av sektorflottiljen F 13 med luftförsvarssektorerna O1 och G 1.

På grundval av organisationsnämndens rapporter över undersökningarna och försöken vid F 17 och F 13 framlade chefen för flygvapnet hösten 1960 förslag om ändrad fredsorganisation vid flygflottiljerna. Förslaget innebar bland annat att vissa förändringar borde vidtas för att skapa klarare ansvars- och lydnadsförhållanden. Sålunda borde den ene av regementsofficerarna företräda flygtjänsten såsom flygchef och den andre mark- (bas-) tjänsten såsom baschef. De flygande divisionerna borde - bland annat för att bättre överensstämmelse skulle vinnas mellan freds- och krigsorganisation - uppdelas så att flygstyrkorna under namn av divisioner underställdes flygchefen, medan markstyrkorna, benämnda kompanier, underställdes baschefen.

Förutom att de båda regementsofficerarna sålunda skulle bli förbandschefer, borde de vara chefer för en flygavdelning respektive en basavdelning i flottiljstaben.

Vad avser sektorflottiljerna innebar chefens för flygvapnet förslag att en stabschef borde tillkomma. Dennes huvuduppgift borde vara att utarbeta planer för sektorns verksamhet samt att i övrigt samordna mobiliserings- och krigsplanläggningsarbetet inom flottiljstaben. Förslaget innebar också att en strilavdelning skulle tillkomma i sektorflottiljstaberna. Som avdelningschef tillika chef för strilförbanden avsågs en regementsofficer, strilchefen.

Förslaget till ändrad organisation av stabs- och förvaltningstjänsten vid flottiljerna innefattade personalökningar inom främst strilområdet. Chefens för flygvapnet förslag innebar även att vissa civila tjänster skulle utbytas mot beställningar för militär och civilmilitär personal. Sålunda föreslogs att kasernföreståndarna skulle ersättas med fortifikationsunderofficerare samt att garage- och sjukvårdsförmännen skulle bytas mot rustmästare eller överfurirer.

Departementschefen erinrar om att verksamheten inom flygvapnet undergått stora förändringar sedan 1940-talet, då fredsorganisationen av flygvapnets flottiljer och motsvarande enheter fick sin alltjämt i princip gällande utformning. Det är tillräckligt, anför departementschefen, att härvidlag peka på tillkomsten av en modern stridslednings- och luftbevakningsorganisation. Han anser att det självfallet är angeläget att förbandens organisation snarast möjligt anpassas efter de krav, som de ändrade förhållandena uppställer. Han har funnit att chefens för flygvapnet förslag i allt väsentligt är lämpade att läggas till grund för beslut om fredsorganisationen av flygvapnets flottiljer m fl enheter.

Förslaget innefattar, anger departementschefen, betydande personalökningar. Det bör emellertid beaktas, att de utökningar som föreslås främst hänför sig till den för strilverksamheten avsedda delen av stabs- och förvaltningsorganisationen, för vilken särskilda personalresurser tidigare - med något undantag - icke avsetts.

Ehuru departementschefen vid granskning av förslagen sökt begränsa personalorganisationens utvidgning så mycket som möjligt, har han konstaterat att några större reduktioner av förslagen icke lämpligen kan göras om önskad effekt skall kunna utvinnas ur organisationen.

Av de förslag, som ej tillstyrkes av departementschefen kan följande nämnas.

Chefen för flygvapnet föreslog att - vid flottiljer som ej är sektorflottiljer - för befattningen som chef för mobiliseringsavdelning skulle avses kapten på stat. Personalregistratorn vid alla mobiliseringsavdelningar borde vara förvaltare. I avvaktan på närmare prövning av frågan om personalredovisningen inom flygvapnet kan koncentreras till färre myndigheter än för närvarande anser sig departementschefen icke böra tillstyrka de föreslagna utbytena vid mobiliseringsavdelningen.

Vid behandlingen av förslaget att inrätta beställningar för föreståndare för bok- och kartförråden erinrar departementschefen om att han föregående år uttalat, att det skulle vara värdefullt om en särskild arbetsgrupp översåg ändringstjänsten i fråga om krigsmaktens publikationer. I avvaktan på resultat som kan framkomma av en dylik översyn är han ej beredd föreslå inrättande av beställningar avsedda för föreståndare för bok- och kartförråd.

Chefens för flygvapnet förslag att avveckla de civila kasernföreståndartjänsterna och i stället införa underofficerare vid fortifikationskåren har departementschefen funnit erforderligt att ytterligare överväga. Något uttalande rörande detta förslag är departementschefen nu icke beredd att göra. För nästa budgetår föreslås ej någon förändring i detta avseende.

Departementschefens förslag till ändrad fredsorganisation vid flygflottiljerna innebär beträffande sektorflottiljer, att beställningar tillkommer för sju stabschefer (två överstelöjtnanter och fem majorer). Dessutom tillkommer tjuioen beställningar för kaptener, fem för löjtnanter samt fyra för fanjunkare och tre för serjeanter.

Med avseende på såväl sektorflottiljer som övriga flottiljer innebär förslaget att arton beställningar för fanjunkare, avsedda för stabsunderofficerare vid stabsavdelningarna, utbytes mot förvaltarbeställningar. För stabsunderoffi-

cer vid intendenturavdelning tillkommer arton beställningar för fanjunkare i utbyte mot underofficerare i arvodesbefattning. För underbefäl tillkommer åttiofem beställningar för överfurirer. Av dessa är arton avsedda för sjukvårdsunderbefäl och arton för chefen för körcentral. För dessa befattningar avses fyra civila tjänster. Utbytet av tjänster mot militära beställningar bör genomföras successivt i mån av inträffande ledighet i de civila tjänsterna.

LUFTVÄRNSROBOTFÖRBAND TILL BARKARBY FLYGDEPÅ

Efter framställning från flygförvaltningen lämnade Kungl Maj:t 1961 bemyndigande för anskaffning av luftvärnsrobot Bloodhound II. I anslutning härtill uppdrogs åt överbefälhavaren att inkomma med förslag till robotförbandens fördelning i fred mellan olika förband inom krigsmakten.

I december 1961 insände överbefälhavaren med eget yttrande ett av chefen för flygvapnet framlagt förslag till lokalisering i fred av de första två robotdivisionerna. Överbefälhavaren framhöll att det av operativa skäl är lämpligt att gruppera minst två divisioner av Bloodhound II-typ i Östra Mellansverige. Chefen för flygvapnet anmälde i sitt förslag att han låtit undersöka möjligheterna att i fred förlägga robotdivisioner till flottiljerna inom detta område. Undersökningen visade att två robotdivisioner och en robotverkstad kan förläggas inom F 8 etablissement utan större om- och nybyggnadsarbeten. Överbefälhavaren, som anförde att Barkarby från operativa synpunkter är en lämplig fredsörlägningsplats, föreslog att två robotdivisioner och en robotverkstad skulle förläggas till F 8.

Chefens för flygvapnet undersökning visade att särskilda byggnader för tankningsstationer, laddningsstationer och ammunitionsförråd måste uppföras för att bereda personalen erforderligt skydd. Härutöver erfordras anordningar för uppställningsplatser för robotlavetter samt nybyggnad av vägar. De sammanlagda kostanderna bedömes till 1,15 mkr. Departementschefen erinrar om att han redan tidigare uttalat tanken att till F 8 lokalisera bland annat luftvärnsrobotförband. Den framlagda utredningen visar, anser departements-

FLYGVAPNET I ÅRETS PERSONALPROPOSITION
Forts från sid 5

chefen, att F 8 är en - med hänsyn till såväl operativa som fredsekonomiska skäl - lämplig fredsförläggningsplats. Han tillstyrker att de två först tillkommande robotdivisionerna förläggs till F 8 liksom att den grundläggande utbildningen centraliseras till F 8 vid en särskild skoldivision.

Departementschefen tar ej ställning till det anmälda totalbehovet av personal för robotdivisionerna men tillstyrker att budgetåret 1962/63 beställningar tillkommer för tre kaptener, en flygdirektör av 2.graden och en flygingenjör av 1.graden. I enlighet med förslaget indras därvid elva vakantsatta beställningar för flygtekniker i A0 10. Vidare föreslås att n vakantsatta beställningar för tre förste verkmästare och två mästare får utnyttjas samt att tre beställningar för förste mästare tillkommer i utbyte mot beställningar för mästare. Den omständigheten att en beställning tillkommer för en flygdirektör av 2.graden, avsedd för chef för robotverkstad, innebär icke anger departementschefen att han tar slutlig ställning till hur underhållet av ifrågavarande robotmateriel bör organiseras.

ÖVRIGA PERSONALFÖRÄNDRINGAR

Chefen för flygvapnet har i militärorganisatoriskt underlag och i andra sammanhang framlagt förslag till personalförändringar utöver dem, för vilka redogörelse lämnats ovan. Av dessa förslag kan följande nämnas.

För flygförvaltningen tillstyrker departementschefen att beställning för specialflygläkare i ABr 23 inrättas vid försökscentralen. I anslutning härtill föreslås att beställningen för flygläkare vid F 3 vakanthålles. För flygförvaltningen föreslås vidare att beställningen för militärassistenten vid försökscentralen omvandlas från major till alternativt överstelöjtnant eller major samt att - i anslutning till förslag om personalförändringar vid flygförvaltningen - två kaptensbeställningar vid flygvapnet indras.

För stridslednings- och luftbevakningsorganisationen tillkommer beställningar för två förvaltare (radarövervakare) och två fanjunkare

(radarjaktledare). Samtidigt räknar departementschefen med att en kaptensbeställning kan indras.

FLER TELETJÄNSTER

För teleorganisationen föreslog chefen för flygvapnet i militärorganisatoriskt underlag en utökning av antalet tjänster främst för betjäning av huvudcentralen och undercentralen i krigsmaktens gemensamma fjärrskriftnät, för vars betjäning flygvapnet ålagts ansvaret, samt för flygvapnets faxcentral. Departementschefen tillstyrker att sju tjänster för assistent i Ae 10 tillkommer varav fyra för huvudcentralen och tre för faxcentralen. För huvudcentralen tillkommer dessutom en tjänst för tekniker i Ae 19 och sex tjänster för tekniska biträden i Ae 7 i utbyte mot sju tjänster i Ae 5. Vidare föreslås att en tjänst för kansliskrivare i Ae 10, avsedd för huvudsakligen kryptotjänst, tillkommer vid chefens för flygvapnet signalstation. De föreslagna förstärkningarna vid fjärrskriftnätets undercentralerna tillstyrks ej av departementschefen.

Chefens för flygvapnet förslag om inrättande av fyra majorsbeställningar, avsedda för biträdande flygchefen vid attackflottiljerna, tillstyrkes ej. Departementschefen har dock intet att erinra mot att en kapten vid attackflottiljerna kommenderas att biträda flygchefen. Anledning att överväga högre löneställning för dessa kaptener synes enligt departementschefen ej föreligga.

Departementschefen anser att flygavdelningscheferna vid F 20 bör vara kaptener och föreslår att två löjtnantsbeställningar utbytes mot beställningar för kapten. Likaså föreslår departementschefen att tio beställningar för furir (trupp utbildare) bytes mot överfurirbeställningar. Förslaget att beställningar för överfurir eller rustmästare skall tillkomma för bevakning av centraler och radarstationer inom strilorganisationen tillstyrks ej. Departementschefen anser att det kan ifrågasättas om ej bevakningen kan ordnas med enbart värnpliktig personal.

För meteorologpersonal föreslås att beställningar tillkommer för en förste stabsmeteorolog och två meteorologer i Ae 19 vid flygstaben, en meteorolog i A0 21 och en i Ae 19 vid robotförsöksplatsen i Norrland respektive arméns heli-

kopterskola. Departementschefen har intet att erinra mot att beställningar för tjugo meteorologer i Ae 19 ordinariesättes.

För trafiledare tillstyrks ej några beställningar vid den regionala radarövervakningen. För den lokala radarövervakningen tillkommer fyra beställningar varav en i Ao 21, en i Ao 19 och två i reglerad befordringsgång. För landningsradarstationer föreslås att åtta beställningar i Ao 19 och två i reglerad befordringsgång tillkommer.

Chefen för flygvapnet har föreslagit att beställningar skall tillkomma så att flottiljpolisorganisationen kan genomföras även vid F 7. Utökning av antalet flottiljpoliser vid vissa flottiljer föreslogs samtidigt. Departementschefen tillstyrker den första delen av förslaget. Av föreslagna förstärkningar tillstyrkes endast en beställning för F 4 och en för F 21. Följande beställningar tillkommer:

en i Ao 13, en i Ao 11 och nio i Ao 9. Departementschefen räknar samtidigt med att tre ursprungligen för F 8 avsedda beställningar ej indras utan får utnyttjas vid andra förband.

Av övriga förslag som departementschefen tillstyrker kan nämnas att beställningar för två elverkmästare och tre vapenverkmästare tillkommer i utbyte mot mästarbeställningar, att 300 flygteknikerbeställningar i Ao 10 utbytes mot beställningar för förste flygtekniker i Ao 12, att en tjänst för driftingenjör i Ag 19 vid FTS utbytes mot en tjänst i Ae 19 samt att en tjänst för vaktman i Ag 8 vid F 9 extra ordinariesättes.

Slutligen kan nämnas att chefen för flygvapnet i särskild skrivelse i februari 1961 föreslog att kategorien underofficerare i flygförartjänst skulle få återinföras. Återinförandet skulle ske genom omvandling av ett mindre antal beställningar för fältflygare. Underofficerarna avsågs som flyglärare och förare av transportflygplan och helikoptrar. Departementschefen erinrar om att anställningsförhållandena för fältflygare och flygnavigatörer särskilt kommer att utredas och uttalar att någon definitiv ställning till frågan om långtidsanställda underofficerare i avvaktan på utredningsresultat ej bör tas. Han föreslår dock att högst tio fältflygare försöksvis får anställas som underofficerare med tjänstgöring som flyglärare eller förare av transportflygplan.